

Programma Energietransitie woningen

I&O, 7 maart 2024

**Gemeente
Gorinchem**

Waar gaan we het over hebben?

Programma Energietransitie woningen

- Aanleiding
- Actuele ontwikkelingen
- Collegeprogramma
- Uitgangspunten
- Aanpak

Uitvoeringsplan 2024

- Generieke aanpak
- Wijkaanpak
- Aanpak energiearmoede

Eerst een kleine quiz...

Vraag 1:

Hoeveel procent van de woningen in Gorinchem heeft een energielabel lager dan C?

- 15%
- 30%
- 60%

Eerst een kleine quiz...

Vraag 2:

Welk deel van de woningen in Gorinchem heeft nog een gasaansluiting?

 88%

 76%

 68%

Eerst een kleine quiz...

Vraag 3:

Welk deel van de woningen in Gorinchem heeft al zonnepanelen?

- 52%
- 46%
- 34%

Programma Energietransitie woningen

Gemeente
Gorinchem

Aanleiding

- De Nederlandse overheid wil in 2030 49% minder CO2 uitstoten ten opzichte van 1990. In 2050 moet de uitstoot van CO2 95% minder zijn.
- Daarom veel energie besparen en overschakelen van fossiele naar duurzame energiebronnen zoals windenergie en zonne-energie.
- Afspraak uit Klimaatakkoord Parijs: in 2050 zijn 7 miljoen woningen en 1 miljoen gebouwen van het aardgas af.
- Eerste stap tot 2030: 1,5 miljoen bestaande woningen verduurzamen.
- Niet in één keer, maar stap voor stap en per wijk.
- Gemeenten hebben regierol gekregen van het Rijk.
- In 2021 is de Transitievisie Warmte 1.0 (TVW) vastgesteld voor Gorinchem.

Actuele ontwikkelingen

- Landelijke afspraak: vanaf 2030 geen energielabel E, F, G meer toegestaan voor huurwoningen.
 - Prestatieafspraken Poort6: woningen op minimaal energielabel B in 2030
- Voorbereiden op nieuwe Wet Gemeentelijke Instrumenten Warmtetransitie (Wgiw)
 - Wet geeft gemeenten instrumenten voor regie warmtetransitie
 - Aanwijsbevoegdheid; de gemeente kan een gebied aanwijzen waar op termijn (minimaal 8 jaar) het aardgas afgesloten wordt.
 - Dit wordt vastgelegd in een warmteprogramma en verwerkt in het omgevingsplan (valt onder de Omgevingswet).
 - Invoering naar verwachting medio 2025

Actuele ontwikkelingen

- Toewerken naar update Transitievisie Warmte
 - Waar mogelijk vaststellen nieuwe manier van verwarmen in een wijk/gebied.
 - Waar nodig aanpassen volgorde en start maken met voorbereiden wijkuitvoeringsplannen.
 - Visie laten aansluiten op invoering nieuwe Wet collectieve warmte (Wcw) op 1 juli 2025.
 - Groei en verduurzaming van collectieve warmtesystemen staat in Wcw centraal
 - De TVW update moet in 2026 geactualiseerd zijn en valt als warmteprogramma onder de Omgevingswet

Collegeprogramma

Speerpunten college t.a.v. energietransitie woningen:

7. We komen met een lokale aanpak energiebesparing met de nadruk op bewustwording rondom energiegebruik en isolatiemaatregelen. We sluiten ons hiervoor aan bij het landelijke isolatieprogramma.

8. We stellen een transitievisie warmte 2.0 op en werken die nader uit in uitvoeringsplannen per wijk. Het geld uit het Nationaal Groeifonds biedt kansen om het warmtenet uit te breiden.

En nu aan de slag!

Onze belofte voor Gorinchem
Collegeprogramma 2022 - 2026

Uitgangspunten programma Energietransitie woningen

- Klantreis is leidend. Inwoners worden waar nodig passend ondersteund.
- Inspelen op de behoeften en noodzaak.
- Consistent beleid.
- Gelijke kansen: lusten en lasten evenredig verdeeld.
- Subsidies zijn niet leidend en worden ingezet als instrument.
- Gemeente heeft een voorbeeldfunctie.

Wat levert het programma op?

- Minder CO₂-uitstoot in onze stad (klimaatwinst)
- Schonere lucht
- Verlaging van het energiegebruik
- Beter beheersbare energiekosten
- Toenemend wooncomfort
- Minder veiligheidsrisico's in woningen door minder gasaansluitingen
- Werkgelegenheid

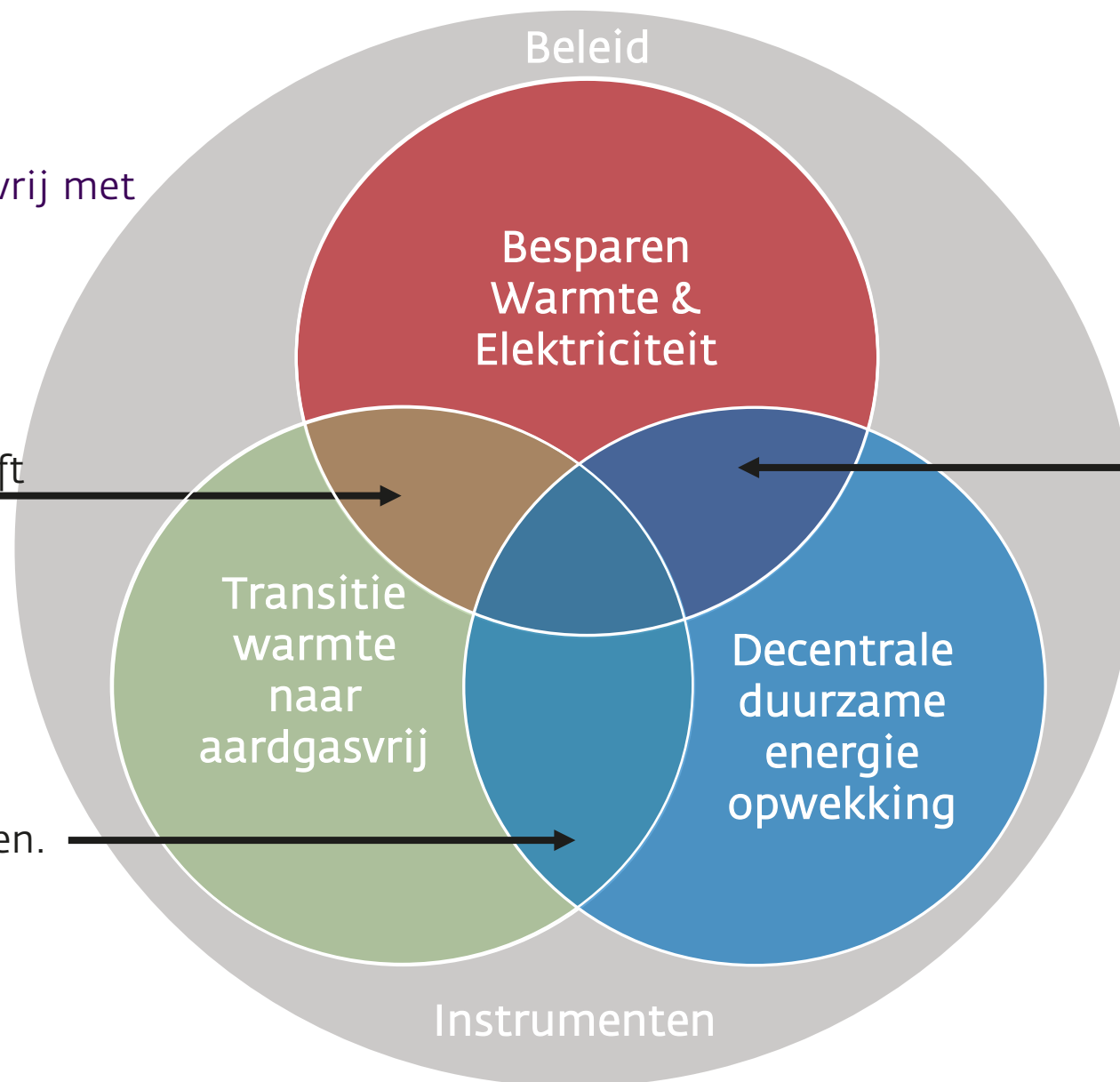
Aanpak - Energietransitie woningen

Energie besparen, energie duurzaam opwekken en omschakelen naar aardgasvrij met daarbij de benodigde ondersteuning.

Warmte die niet gebruikt wordt hoeft niet in transitie.

Aardgasvrije verwarmingstechnieken. Voorbeelden: warmtenet, warmtepomp, zonnecollectoren.

De meest duurzame energie is de energie die niet wordt gebruikt.

Aanpak – Beleid, instrumenten en maatregelen

 Beleid	 Instrumenten	 Besparen warmte en elektriciteit	 Omschakelen naar aardgasvrij	 Decentrale duurzame energievoorziening
 Collegeakkoord en programma	 Energieloket	 Gedragsverandering	 Collectieve warmte oplossingen	 PV panelen
 Transitievisie warmte cq Warmteprogramma	 Energiecoaches	 Optimaliseren techniek	 Individuele warmte oplossingen	 PT, PVT panelen, Zonneboiler
 Regionale Energiestrategie en NPLW *	 Communicatie	 Isoleren – kleine maatregelen		 Warmtepomp
 Omgevingswet	 Financiering	 Isoleren - algemeen		

* NPLW = Nationaal Programma Lokale Warmte

Beïnvloeders

Beslissers

Meebepalen

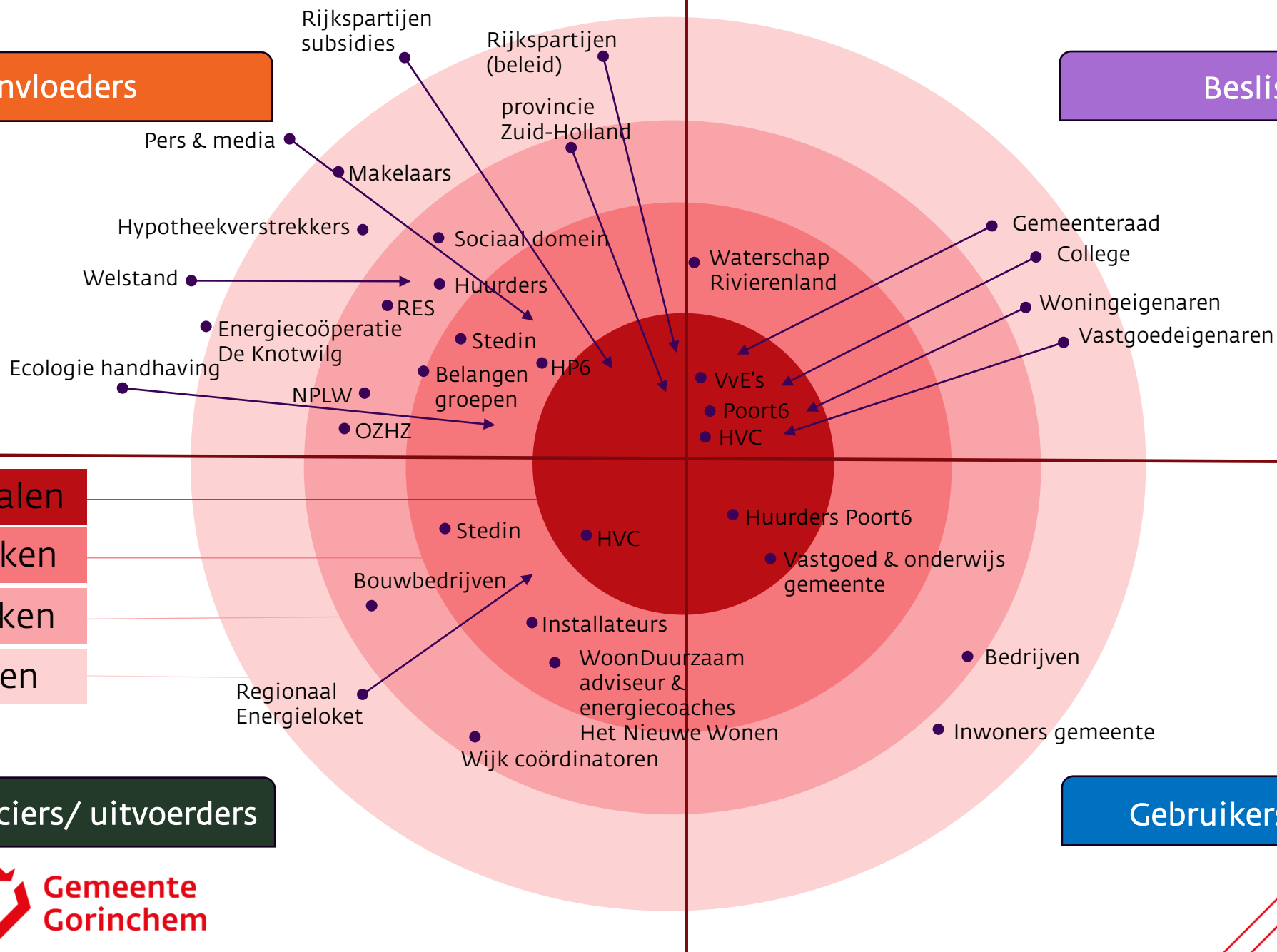
Meewerken

Meedenken

Meeweten

Toeleveranciers/ uitvoerders

Gebruikers/ afnemers

Aanpak - 3 sporen

1. Generieke aanpak voor alle inwoners van Gorinchem

- Ondersteuning inwoners bij de energietransitie via informatie, (maatwerk) advies, ondersteuning vanuit landelijke subsidies.
- Inrichten monitoringsdashboard en opstellen Soortenmanagementplan (SMP) op wijkniveau

2. Specifieke wijkaanpak

Duurzame warmteoplossing specifiek voor een wijk/gebied.

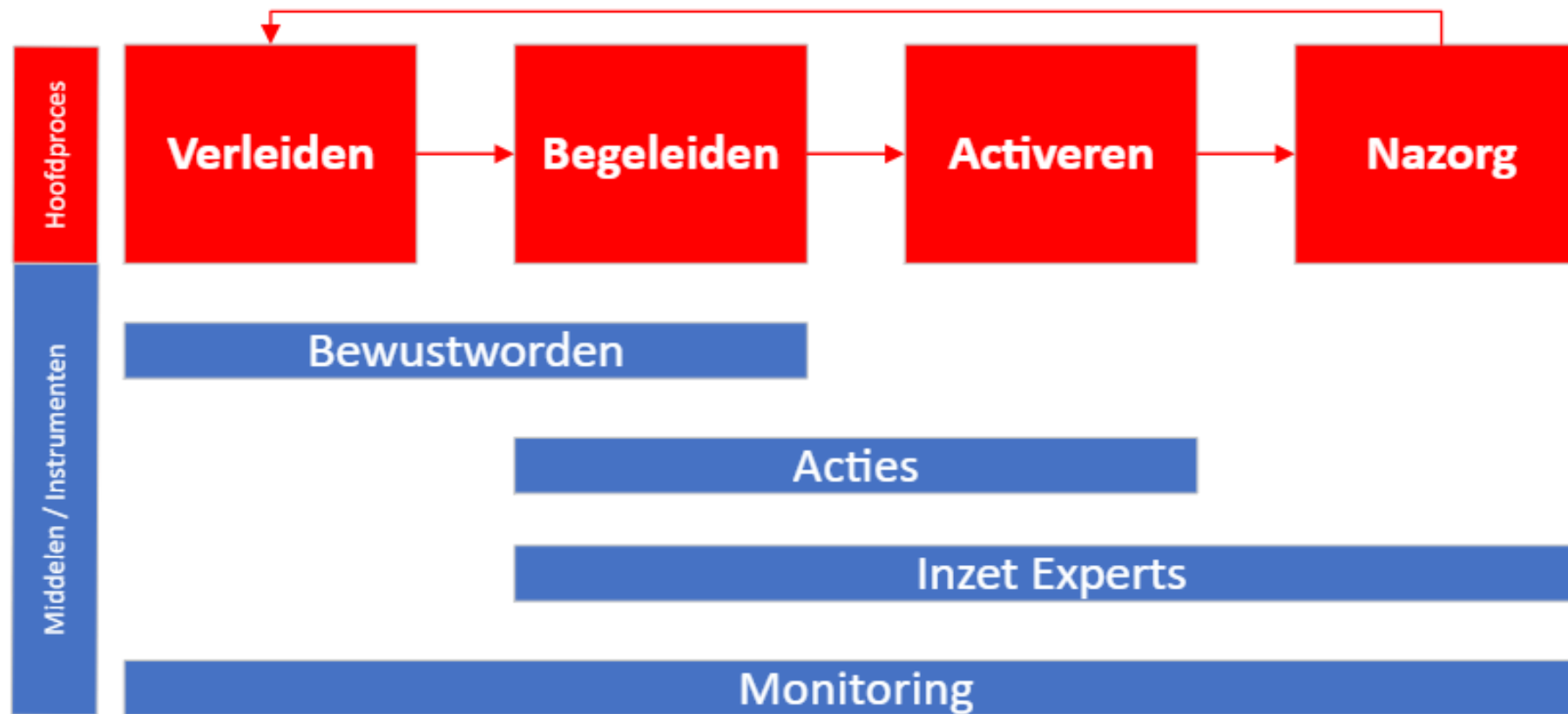
3. Aanpak energiearmoede

Vanuit het Rijk is tot en met 2025 budget beschikbaar gesteld voor het verminderen van energiearmoede. Na 2025 is de aanpak van energiearmoede onderdeel van de eerste 2 sporen.

Aanpak - Klantreis

- De klantreis beschrijft de stappen die een inwoner doorloopt in het nemen van energiebesparende en verduurzamingsmaatregelen in en om de woning.
- Voor veel inwoners een ingewikkeld traject.
- Vanuit de gemeente bieden we ondersteuning bij de verschillende stappen.
- In het programma Energietransitie woningen ligt de focus op de volgende doelgroepen:
 - Woningeigenaren
 - Huurders Poort6 en particuliere huurders
 - Verenigingen van Eigenaren (VvE's)
- Voor iedere doelgroep is de klantreis in beeld gebracht.

Aanpak – Klantreis (verkorte weergave)

Aanpak - communicatie

- We zetten ons in voor bestendige klantgerichte communicatie.
- Door inwoners te informeren over wat de noodzaak is om anders om te gaan met energie ontstaat bewustwording om de verduurzaming in gang te zetten. Het begin van de klantreis.
- Bij de aanpak en acties werken we integraal samen met collega's binnen de gemeente, met partners in de stad en het Regionaal Energieloket om bewustwording bij inwoners te creëren en hen te ondersteunen.

Financiën

Algemeen

- Tijdelijke regeling Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat- en Energiebeleid (CDOKE)
- Nationaal Programma Lokale Warmte (NPLW)
- Specifieke Uitkering (SPUK) Energiearmoede
- Specifieke Uitkering (SPUK) Lokale Aanpak Isolatie
- Reserve duurzaamheid gemeente

Rijkssubsidies en beschikbare financiering voor inwoners

- Investeringsubsidie Duurzame Energie en energiebesparing (ISDE)
- Subsidieregeling Verduurzaming voor Verenigingen van Eigenaars (SVVE)
- Subsidieregeling Verduurzaming en Onderhoud Huurwoningen (SVOH)
- Warmtefonds t.b.v. aanleg warmtenet

Uitvoeringsplan 2024

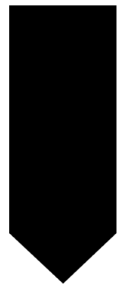
Programma Energietransitie woningen

**Gemeente
Gorinchem**

Generieke aanpak voor alle inwoners van Gorinchem (spoor 1)

- Bewustwording creëren en inwoners ondersteunen bij de energietransitie via:
 - Integrale samenwerking met de collega's van milieu, klimaatadaptatie, afval, wijkbeheer, etc.
 - Integrale samenwerking met partners in en buiten de stad
 - Informatievoorziening via Regionaal Energieloket en via partners (online en offline)
 - (maatwerk) advies via inzet energiecoaches en adviseurs
 - Fysieke (wijk)acties en communicatie over energiebesparing/verduurzaming online en offline
 - Financiële ondersteuning vanuit (landelijke) subsidies

regionaal
energieloket

**Woon
Duurzaam
Adviseur**

Generieke aanpak voor alle inwoners van Gorinchem (spoor 1)

- Monitoringsdashboard
 - In beeld brengen wat inwoners nodig hebben voor een aardgasvrije woning.
 - In kaart brengen duurzaamheidsstatus per woning. Informatie inbreng loopt via energiecoaches en energieloket op pandniveau.
- Soortenmanagementplan (SMP) op wijkniveau
 - Een soortmanagementplan is onderdeel van een gebiedsgerichte aanpak.
 - Het is een plan dat ervoor zorgt dat de isolatie en renovatie opgave door kan gaan en de biodiversiteit in stand wordt gehouden. Voor wijkbewoners belangrijk om te weten hoe het SMP voor hun wijk/gebied eruit ziet.
 - Er is inmiddels een SMP voor de Gildenwijk. Deze ligt ter controle bij de Omgevingsdienst.
 - Daarnaast worden mogelijkheden verkend voor een SMP voor de overige wijken in Gorinchem.

Specifieke wijkaanpak (spoor 2)

- Aanleg warmtenet Gildenwijk eerste voorbeeld wijkaanpak
- Samenwerking gemeente, HVC, Poort6 en waterschap Rivierenland
- Inmiddels 500 woningen Poort6 van het aardgas af.
- Nationaal Groeifonds subsidie van 18,7 miljoen euro toegekend aan HVC.
- Subsidie maakt uitbreiding warmtenet mogelijk naar Stalkaarsen en later Haarwijk.
- Start bouw warmtestation Bullekeslaan in 2024. Opwek duurzame warmte voor het warmtenet straks met restwarmte uit rioolwater.
- Door warmtenet Gildenwijk meer dan 1 miljoen m3 aardgas per jaar bespaard

Specifieke wijkaanpak (spoor 2)

- Tweede voorbeeld wijkaanpak
- Burgerinitiatief Gorkum Aardgasvrij
- Samenwerking Natuur- en Milieufederatie en Energiecoöperatie De Knotwilg
- Ondersteuning inwoners Laag Dalem-Zuid (de Dalemse Donken)

Aanpak energiearmoede (spoor 3)

- Integrale samenwerking tussen sociaal domein en duurzaamheid.
- Integrale samenwerking met betrokken partners (in en buiten de stad): gemeente, Avres, Poort6, De Klussendienst, etc.
- Inwoners actief benaderen om zich aan te melden voor een energiecoachbezoek.
- Energiecoach inventariseert de mogelijke benodigde maatregelen voor de woning.

Soorten maatregelen

- Energiebespaaradvies voor verminderen energiegebruik.
- Advies voor apparaten met een hoog energieverbruik.
- Advies op het gebied van financiën door budgetcoach Avres.
- Kleine isolatie maatregelen; uitvoering via de Fixbrigade van De Klussendienst.
- Grote isolatie maatregelen; vanuit aanpak energietransitie woningen.

**Dank voor
jullie aandacht!**

**Gemeente
Gorinchem**